

AHISKA TÜRKLERİ: DÜN BUGÜN VE YARIN

Dursunali ZALIMHAN

Ahıska Türkleri, dünyada emsali görülmemiş ve insanlık değerlerini alt üst eden bir sürgün faciası yaşamışlardır. Yetmiş sene evvel Stalin rejiminin kurbanı olarak bugün binlerle ifade edilen yerleşim birimlerinde hayata devam etmektedirler. Onlar nasıl şartlar altında yaşasalar da vatan hasretini kalplerinde yaşatmaktadırlar.

Hiçbir suçu olmayan ve esasen bir suç da isnat edilemeyen bu halk, 14/15 Kasım 1944 gecesi kendi tarihî toprakları olan Ahıska'dan sökülüp atılmıştır.

Adına "Büyük Vatan Savaşı" denilen İkinci Dünya Savaşı zamanı, babalar ve oğullar cephede olduğu bir sırada bir bölgenin halkı silâh zoruyla yurdundan uzaklaştırılmıştır.

Ahıska Türklerinin bu sürgünü çok fecî olmuştur. Öyle ki bir bölgenin halkı sırf Türk olduğu için sürülümüştür. Üstelik bu haksız ve hukuksuz sürgün, insanlık şerefini zedeleyen şartlarda gerçekleştirilmiştir. Binlerce insan yurdundan ocağından atılıyor. Normal trenlerle değil hayvan vagonlarıyla, hayvan gibi, eşya gibi taşınıyorlar! O soğuk kış günlerinde bir ay yol giderek Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan çöllerine atılıyorlar...

Ahıska Türklerinin gittiği ülkelerin iklimi çok sıcak olduğu için, halk bu iklime de intibak edemedi. Salgın hastalıklar ve açlıktan 27.000 insanın hayatını kaybettiği söylenir. Bir taraftan da bu halka reva görülen sıkı yönetim rejimi vardı. Ata ana birbirinden ayrı düşmüş evlâtlarını, komşu ve akrabalarını kaybetmişti. Ta ki Stalin öldükten, yani sürgünün üzerinden 12 sene geçtikten sonra 1956'da bu zulüm rejiminden yakalarını kurtardılar. Bu arada kavim kardaş hasretiyle nice insan vefat etti. 1956 yılından itibaren bir serbestlik verildiyse de asla vatana dönme imkânı verilmedi.

Milletimizin içerisinde vatan hasretini yüreğinde yaşatan ve halkının hukuku uğrunda mücadele edenler yetişti. Bunlar teşkilâtlanmaya başladılar. Hele öz ana vatanımızda yaşayarken Tiflis'te ve sonra da

Moskova'da eğitim görmüş Sovyet komutanı olmuş Varhanlı Ezelhan Alimhanov, Ahıska'nın Apyet köyünden Enver Odabaşov'u da yanına alarak ona vatana dönüş yollarının plân ve programını verdi. Bu plânın gerçekleştirilmesi için teşkilât kurmayı teklif etti. Bu teşkilâta halkın içinden gelen evlâtlarını alarak gizli VOK (Geçici Hürriyet Komitesi) kurdular. Sonraları bu teşkilât açıktan faaliyete başladı. Halk da bu teşkilâtın etrafında toplamaya başladı. Teşkilât, Taşkent, Almatı, Cankul, Frunze, Bakü, Tiflis, Borcom ve Moskova'da kütlevî toplantılar yaptı. Halkımızın yitirilmiş ve çiğnenmiş hukukunu kazanmak için SSCB Yüksek Sovyeti nezdinde girişimde bulundu.

Halkın bu haklı talebini kabul etmeyen Sovyet KGB'si bu teşkilâtın öncülerini takip ederek onları sudan sebeplerle hapse attırdı. Bütün bunlara rağmen teşkilât, 1960'lı yıllarda kendi kurultayını toplamayı başardı. Münih'ten yayın yapan Azatlık Radyosu'yla halkın talebini dünyaya duyurdu. Bu mücadelede halkın lideri olan Enver Odabaşov, hapis hayatından sonra da önde giderek çeşitli toplantılar yaptı. Sesini Birleşmiş Milletler Teşkilâtına duyurdu.

Türk halkının haklı taleplerini duymak istemeyen ve kendi vatandaşlarının talehine seyirci kalan Sovyetler Birliği, Ahıska Türklerinin toplu halde yaşadığı Özbekistan'ın Fergana vilâyetinde bir fitne çıkararak yerli Özbek halkını kışkırttı ve bize malûm Fergana faciasını tezgâhladı. Bu faciayla Ahıska Türkleri ikinci sürgünü ve kırgını

Geçici Vatan Komitesi Üyeleri (VOK): Gavher Fezalilova, Yusuf Serveroğlu, Server Todorov - 1989.

yaşadı. Sağ kalanlar Rusya'nın çeşitli vilâyetlerine taşındı, Rus milletin içinde yerleşirildi.

Bu faciadan sonra Türkiye Cumhuriyeti, kardeşlerinin sesini duydu. Ahıska Türklerinin Türkiye'ye göç etmesine kapı açtı. Azerbaycan devleti de kardeş Türkiye gibi Ahıska Türklerinin ülkenin muhtelif bölgelerde yerleşmelerine imkân verdi.

Bütün bunlar azmış gibi 1990'lı yıllarda Rusya'nın Krosnadar vilâyetinde yaşayan Ahıska Türklerine karşı toplu kırgınlar başlatıldı. Onların buraları terk etmesi istendi. İnsanlık ve vatandaşlık hakları verilmedi. Çaresiz kalan halk yaşamak için bu defa Amerika'ya göç etti. Bu da Ahıska Türklerinin üçüncü faciası olarak tarihe geçti. Bu devirlerde Gürcistan'da Samtredya, Zugdidi, Qali raronlarında gönüllü göç ederek yaşayan Ahıska Türkleri de Zviad Gamsahurdiya'nın iktidarda olduğu sırada zorla kovularak ülkeden çıkartıldı...

Bütün bu ızdıraplı ve acı talihinden sürgünde yaşayan Ahıska Türkleri, her türlü zorluğu göğüsleyerek bulundukları yerlerde hayata devam ettiler.

Bugün Ahıska Türkleri ana vatanlarına dönmek arzusuyla teşkilâtlanmaya devam etmektedirler. Rahmetli Enver Odabaşov'un kurduğu VOKO teşkilâtı sonraları Vatan Cemiyeti olarak Rusya, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Azerbaycan'da hatta Amerika'da resmî olarak faaliyet göstermektedir. Uluslararası Vatan Cemiyeti'ne rehberlik eden rahmetli Yusuf

Serverov'un vatan mücadelesi tarihinde hususî hizmetleri vardır. Onun arkasından gelenler de elbirliği ederek Gürcistan'ın Ahıska Türklerinin vatana dönmeleriyle ilgili kanun ve diğer çalışmaları yapmasını sağladılar. Bununla beraber Gürcistan'da faaliyet gösteren Xısna cemiyeti, Gürcü ırkçılığı zemininde Ahıska Türklerinin Gürcüleşmesine çalışsa da, halk Türk olarak vatana dönmeyi arzu etmektedir. Bu arada Azerbaycan ve Türkiye'nin yardımıyla resmî olarak şimdiye kadar 13.000'den çok dilekçe Azerbaycan Vatan Cemiyeti'ne verilmiştir. Bu da halkımızın ana yurda dönme hususundaki kararlılığının bir göstergesidir.

XXI. yüzyıla girerken Kırgızistan'da da halkımızın kanı döküldü. Bu olaylarda Kırgızistan'ın Mayovka köyünde toplu halde yaşayan Ahıska Türklerinin 13 ev yakıldı, 10 kişi yaralandı ve bir kişi de öldürüldü. Halkımızı ziyaret eden Türkiye'nin o zamanki Bişkek Büyükelçisi Necat Akçal, Türkiye'nin daima Ahıska Türklerinin yanında olduğunu söyledi. Onlara her türlü maddî ve manevî yardımın yapılacağını söyledi ve sözünü yerine getirdi.

Ahıska Türkleri şimdilik ana vatanlarından uzaklarda sürgün hayatı yaşasalar da onlar asimile olmadan kendi hak ve hukuklarıyla vatana dönme mücadelesini devam ettirmektedirler. Bu mücadelede başta Türkiye ve Azerbaycan olmak üzere, Avrupa Konseyi ve BMT gibi dünya teşkilâtları da üzerine düşeni yapacaktır.

Dursunali Zalimhanov

1953 yılında Özbekistan'ın Andican vilâyetine bağlı İzbasent ilçesinde doğdu. 1976-1981 da Moskova Lomonosov Üniversitesi Mühendislik Fakültesini bitirdi. (1981-1993) yıllarında Azerbaycan Cumhuriyeti, Saatlı ilçesi 184 nolu Teknik Meslek Yüksekokulunda Öğretmenlik yaptı. 1993 yılından beri Saatlı ilçesine bağlı Varhan Köyü Ortaokulunda öğretmenlik yapmaktadır. Sekiz çocuk ve on torun sahibidir. Zalimhanov'un en büyük hayali, bundan sonraki hayatını vatan Ahıska'da yaşamaktır.

